

De rol van vrienden in de omgang met type 1 diabetes

Koen Raymaekers*, Leen Oris, Sofie Prikken, Dr. Philip Moons, Dr. Eva Goossens, Dr. Ilse Weets, & Dr. Koen Luyckx**

*doctoraatsstudent, KU Leuven, faculteit psychologie en pedagogische wetenschappen

**promotor

(koen.raymaekers@kuleuven.be)

I. Achtergrond

Vrienden maken een wezenlijk deel uit van het leven van **adolescenten** en **jongvolwassenen**. Ze zijn een belangrijke bron van **emotionele steun**. In voorgaand diabetes onderzoek is er veel aandacht besteed aan de rol die **ouders** kunnen spelen bij de omgang met type 1 diabetes. Onderzoek naar de rol van **vrienden** is echter schaars.

Sommige studies suggereerden reeds dat steun van vrienden belangrijk zou kunnen zijn voor zowel **metabole controle** als het **welzijn** van jongeren met diabetes, maar deze veronderstellingen zijn amper over de tijd bestudeerd. Daarenboven focuste voorgaand onderzoek hoofdzakelijk op **positieve invloeden** (bv. emotionele steun) van vrienden, waarbij **negatieve invloeden** vaak over het hoofd werden gezien.

Zo'n negatieve invloed kan bijvoorbeeld ontstaan wanneer patiënten **een sterke focus hebben op leeftijdsgenoten**. Hiermee verwijzen we bijvoorbeeld naar patiënten die hun therapie durven te verwaarlozen om niet aan populariteit te verliezen bij leeftijdsgenoten.

III. Methodologie

Deelnemers

467 jongeren met Type 1 Diabetes

Gemiddelde leeftijd: 18.6 jaar

47% jongens, 53% meisjes

HbA1c waarden variëren van 5.1% tot 19.6%

De wijze van bevraging

Onze deelnemers vulden in **november 2014** een **vragenbundel** in die peilde naar emotionele steun van vrienden, gerichtheid op leeftijdsgenoten, emotionele steun van ouders, diabetes-gerelateerde zorgen, en therapietrouw. Eén jaar later, in **november 2015**, vulden ze diezelfde bundel een tweede keer in. De **HbA1c waarden**, als indicatie van metabole controle, hebben we op beide tijdstippen verkregen bij de behandelende artsen van de jongeren.

Tijdstip 1 (T1)

Emotionele steun vrienden

Emotionele steun ouders

Focus op leeftijdsgenoten

Diabetes-gerelateerde zorgen

Therapietrouw

HbA1c waarden

Tijdstip 2 (T2)

Emotionele steun vrienden

Emotionele steun ouders

Focus op leeftijdsgenoten

Diabetes-gerelateerde zorgen

Therapietrouw

HbA1c waarden

II. Dit onderzochten wij

Vanwege het schaarse onderzoek naar vriendschapsrelaties over de tijd bij jongeren met type 1 diabetes, onderzochten wij:

De verbanden tussen

1. Emotionele steun van vrienden
2. Gerichtheid op leeftijdsgenoten
3. Emotionele steun van ouders

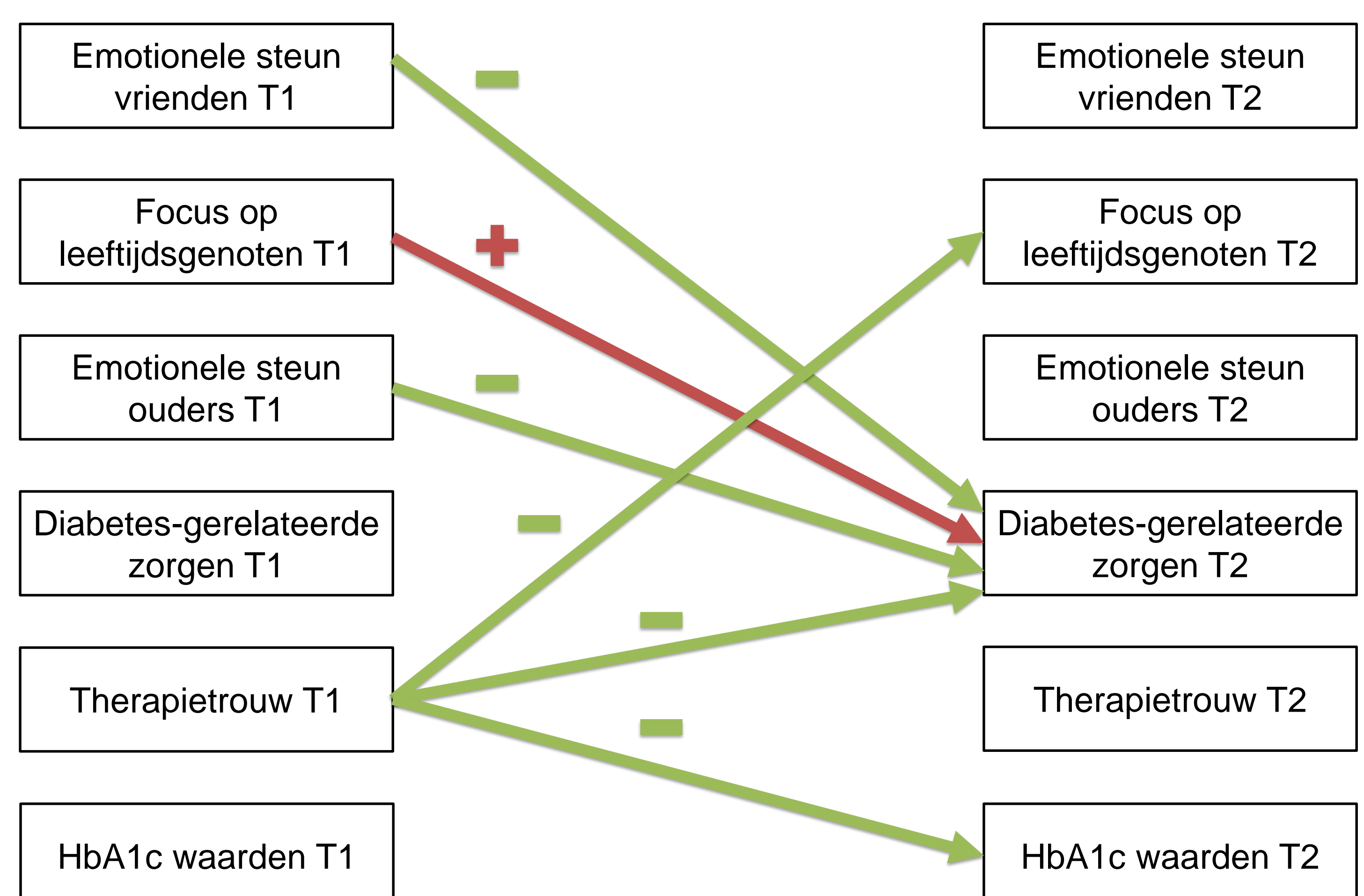
en

1. Diabetes-gerelateerde zorgen
2. Therapietrouw
3. HbA1c waarden

over de tijd

IV. Bevindingen

V. Implicaties

Onze bevindingen bevestigden dat **vrienden** een **belangrijke rol** kunnen spelen voor jongeren met Type 1 Diabetes, **zowel in positieve als in negatieve zin**. Emotionele steun van vrienden voorspelde minder diabetes-gerelateerde zorgen een jaar later. Jongeren die hun therapietrouw verwaarlozen om niet aan populariteit in te boeten bij hun leeftijdsgenoten rapporteerden meer diabetes-gerelateerde zorgen een jaar later. Ondersteunende relaties met vrienden blijken dus belangrijk voor het welzijn van jongeren met Type 1 Diabetes. Bovendien duiden onze resultaten op het **belang van een goede therapietrouw**. Jongeren met een goede therapietrouw rapporteerden een jaar later immers een minder grote focus op leeftijdsgenoten, minder diabetes-gerelateerde zorgen en lagere HbA1c waarden.